

Talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2025–2026 valmisteluohje

Kuntalain (410/2015) § 110 mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Määrärahat ja tuloarviot viedään kustannuspaikka ja tilitasolla taloussuunnitteluohjelmaan. Hallintokunnille ei anneta euromääräisiä kehyksiä, vaan hallintokuntien on sovittava talousarvioehdotuksensa tässä ohjeessa annetun kokonaiskehityksen mukaisesti.

Valtionosuudet ja verotulot

Vuoden 2024 valtionosuudet ja verotulot pohjautuvat Kuntaliiton ennusteisiin ja tarkentuvat talousarvioprosessin aikana. Kuntiin on toimitettu ennakkolliset valtionosuuslaskelmat vuodelle 2024.

Henkilöstömenot

Vakituisen henkilöstön palkat siirretään suoraan henkilöstöhallintaohjelmasta elokuun palkkojen mukaisesti taloussuunnitteluohjelmaan. Osastojen tulee tarkistaa palkkatiedot ja tehdä niihin tarvittavat korjaukset sekä huolehdittava, että kaikkien kunnassa 2024 työskentelevien palkat tulee huomioiduksi talousarviossa. Palkkatuki ja palkkatuettujen palkat varataan kunnanhallituksen määrärahoihin. Määräaikaisten, tilapäisten ja sijaisten palkat tulee varata oikeille tileille.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimuksen mukaan palkkoihin tehtävä yleiskorotus 1.6.2024 alkaen on 2,27 % ja paikallinen järjestelyerä 0,73 % KVTES:n ja OVTES:n palkkasummasta. Lisäksi on huomioitava viisivuotisesta palkkaohjelmasta 2023-2027 aiheutuvat kehittämisohjelmaan liittyvät korotukset. Palkkojen korotusprosentti ja sivukuluissa käytettävät prosentit on huomioitu ja ne syötetään keskitetysti taloussuunnitteluohjelmaan.

Vuonna 2023 tuli voimaan tasausmaksu, joka jaetaan kuntien ja hyvinvointialueiden osuuksiin. Tasausmaksun kokonaismäärästä arvioidaan 52 % kohdistuvan hyvinvointialueille ja 48 % kunnille. Kuntien ja hyvinvointialueiden välinen jakosuhte tarkistetaan syyskuussa 2023, jonka jälkeen Kevan valtuutetut vahvistavat lopullisen jakosuhteen. Mikäli jakosuhte muuttuu arvioidusta, vaikuttaa se myös työnantajakohdittaisiin tasausmaksun määrän arvioihin. Tasausmaksu syötetään keskitetysti talous- ja hallinto-osastolla Kevan työnantajan verkkopalvelussa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Tasausmaksu kirjataan tilille 4110.

Sisäiset erät

Hallintokunnat tarkastavat laskelmat sisäisistä tuloista ja menoista ja erät syötetään keskitetysti taloussuunnitelmaohjelmaan kirjanpidossa.

Meidän IT ja talous Oy:ltä ostettavat palkka- ja taloushallinnon palvelut sekä Polkka Oy:ltä ostettavat laitoshuolto- ja ruokapalvelut budjetoidaan toimialakohtaisesti.

Suunnitelman mukaiset poistot

Suunnitelman mukaiset poistot tallennetaan keskitetysti talous- ja hallinto-osastolla.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut lasketaan ja tallennetaan keskitetysti talous- ja hallinto-osastolla.

Toiminnan tavoitteet

Hallintokunta määrittelee toimintansa painopistealueet ja kehittämiskohteet sekä esittää toimialansa BSC-tavoitteet koko kunnan yhteiseen BSC-tavoitetaulukkaan. Tavoitteiden tulee olla selkeitä ja mitattavuuteen tulee kiinnittää huomiota.

Vuonna 2024 hankkeiden (projektien) tulo- ja menoarviot esitetään jokaisen hallintokunnan omissa talousarvioesityksissä. Hallintokuntien talousarvioon sisällytetään vain hankkeet, joista on tehty jo päätökset tai ne jatkuvat seuraavan vuoden puolelle. Kunnanhallitus varaa suunnitteilla oleviin hankkeisiin määrärahan. Jos talousarviovuonna hallintokunnassa haetaan uutta hanketta, on hankehakemusten allekirjoittajana toimialajohtaja. Jos hanke saa rahoituspäätöksen, hallintokunnan on esitettävä kesken vuotta edellä mainittu asia talousarviomuutoksena.

Jos hallintokunnassa haetaan avustuksia tulevana talousarviovuonna, niin avustukset käsitellään päätöksen tultua talousarviomuutoksena.

Vuoden 2024 talousarvioon arvioidaan siis hankkeista vain ne, jotka ovat jo meneillään tai johon on jo rahoituspäätös ja kunnan hyväksymispäätös, sekä avustuksista vain ne, joihin on jo päätös.

Investoinnit

Investointiosaan aktivoidaan yli 10 000 € (alv 0) maksavat hyödykkeet kustannuspaikkakohtaisesti. Investointeja on tarkasteltava ja jokainen investointiesitys on perusteltava. Investoinnit budjetoidaan projektitasolla ja investoinneista kootaan erillinen liite.

Talousarvion syöttämisestä taloussuunnitelmaohjelmaan vastaavat osastot omalta vastuualueeltaan. Määrärahojen syötöt tehdään kymmenien eurojen tarkkuudelle pyöristettynä.

Suunnitelma vuosien luvut ajetaan taloussuunnitteluohjelmaan keskitetysti kirjanpidosta.

Hallintokuntien esitykset tulee olla valmiina viimeistään 3.11.2023.